

Proočkovanost v dostupných datech zdravotních pojišťoven

Rekonstruovaný Národní zdravotnický informační
systém ČR, jeho principy, možnosti a první výstupy
dostupných dat

Ústav zdravotnických informací a statistiky České republiky
Institute of Health Information and Statistics of the Czech Republic

Institut biostatistiky a analýz, Lékařská fakulta Masarykovy univerzity
*Institute of Biostatistics and Analyses, Faculty of Medicine of the
Masaryk University*

SPOLEČNÉ ANALYTICKÉ PRACIOVIŠTĚ

Použité zdroje dat – NZIS

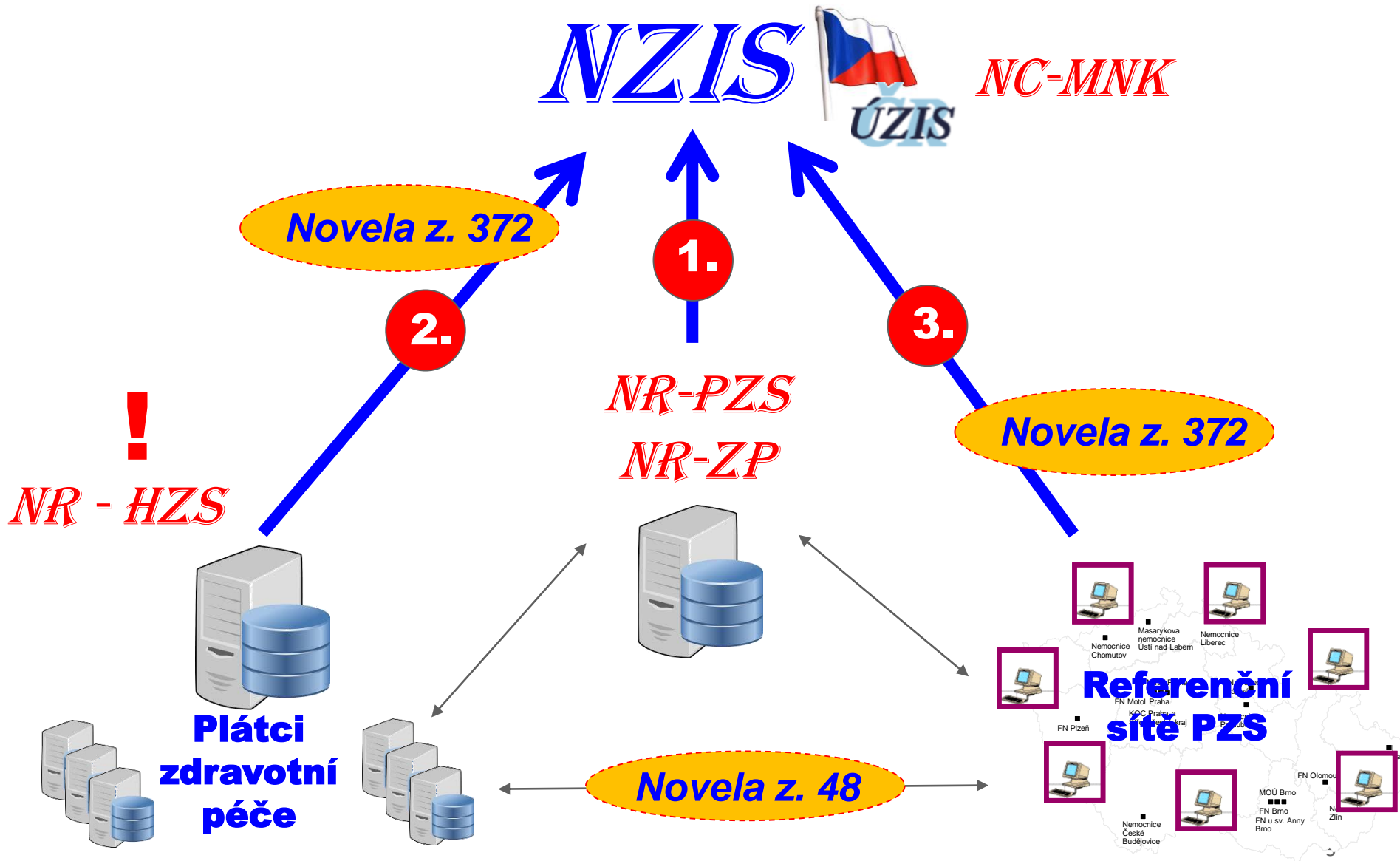
Analýza se opírá o data spravovaná Ústavem zdravotnických informací a statistiky ČR (ÚZIS ČR), která jsou sbírána v rámci Národního zdravotnického informačního systému (NZIS) a národních zdravotních registrů.

Národní registr poskytovatelů zdravotních služeb (NR-PZS) – referenční informační systém registrující všechny poskytovatele zdravotních služeb a jejich základní charakteristiky. Záznamy registru jsou aktuální k 1. polovině roku 2018.

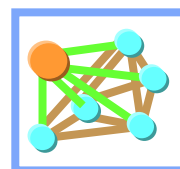
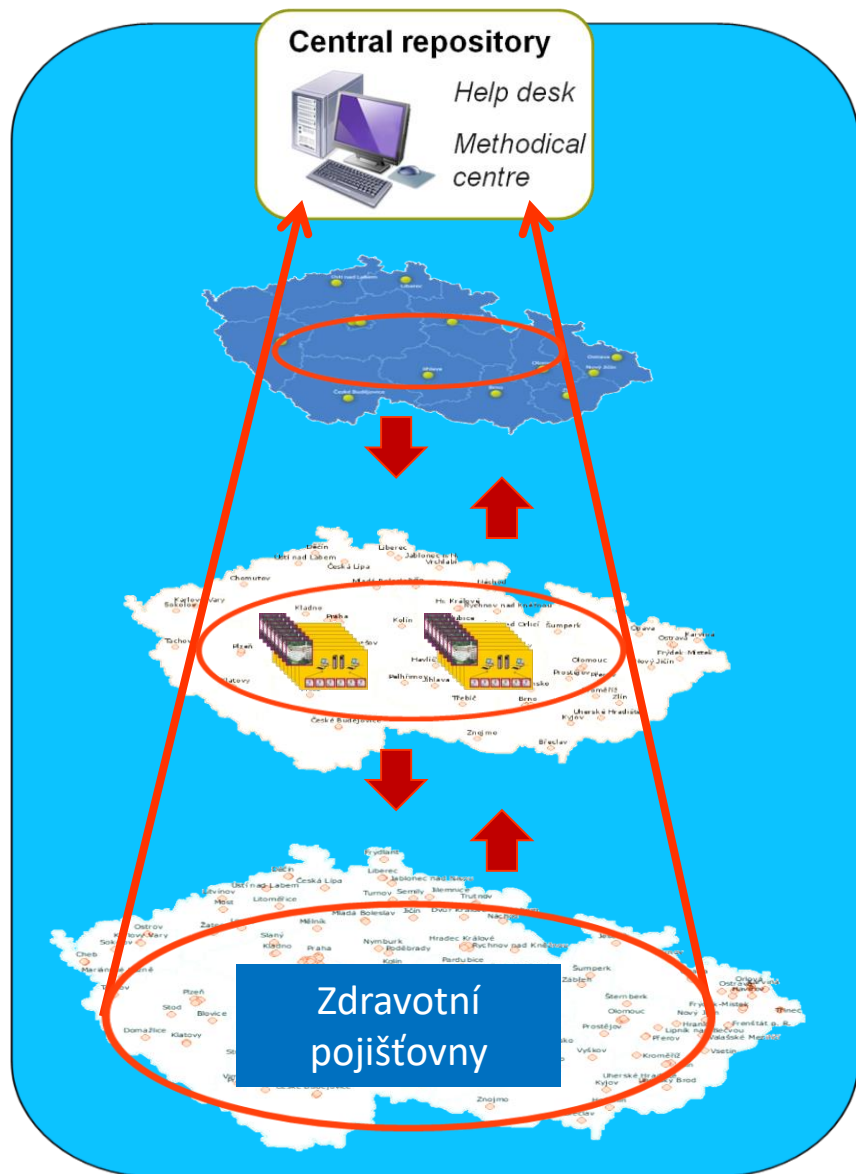
Národní registr zdravotnických pracovníků (NR-ZP) – referenční informační systém registrující všechny zdravotnické profesionály a jejich základní charakteristiky určené zákonem. Záznamy registru jsou aktuální k 1. polovině roku 2018.

Národní registr hrazených zdravotních služeb (NR-HZS) – obsahuje data zdravotních pojišťoven v hospitalizační i ambulantní oblasti včetně kompletních dat o vykázaných diagnózách, procedurách a léčbě. V současnosti jsou data k dispozici **v letech 2015–2017.**

Funkčnost nového NZIS se opírá o zákony

Nový NZIS propojuje různé zdroje dat

**Epidemiologie
Populační
registry**

Novela z. 372

Populační a léčebná zátěž

**Nemocnice
Specializované
registry**

**Nemocniční informační systémy
Regionální a národní registry**

Novela z. 48

**Monitoring
vykázané péče**

**Primární péče (PL, gynekologové)
Léčba vykazovaná ZZ
Monitoring centrové léčby**

Novela z. 372

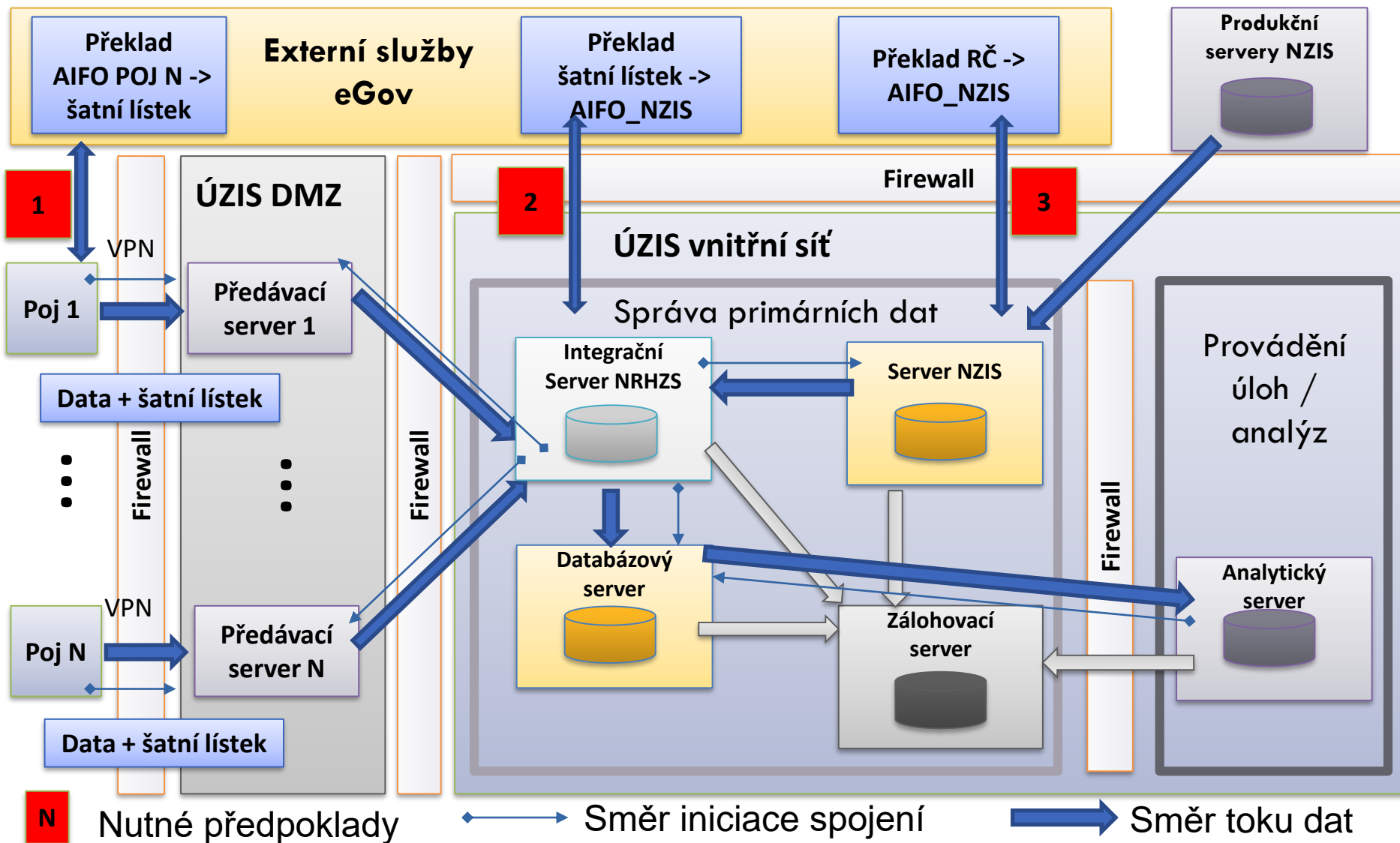

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Oddělení systémů, procesů a rolí

System je budován dle pravidel eGovernmentu

Jakými daty centrální systém disponuje?

NR-PZS

NR-ZP

- Mapování poskytovatelů ZS
- Typ ZS – oddělení, odbornost, IČP
- Lůžkový fond, struktura, obložnost
- Počty lékařů a ZP, úvazková kapacita
- Historie a dynamika PZS, ZP
- Dostupnost péče

NR-HOSP

- „Hospitalizační“ anamnéza
- Typologie pacienta
- Typologie hospitalizace
- Hlavní a vedlejší příčina
- Rehospitalizace
- Doba trvání hospitalizace
- Výkony
- Další „hospitalizační trajektorie“

NR-HZS

Zdravotní registry

- Kompletní trajektorie pacientů v systému
- Zdravotní péče dle výkaznictví do ZP
- Anamnestické údaje
- Celková morbidita

Statistická šetření

Umíme? / Neumíme?

Jaká je proočkovanosť proti HPV u dětí podle pohlaví (chlapci mají nově hrazeno od 1.1.2018 – do té doby jen za úhradu), podle věku, podle krajů-okresů – jaká je proočkovanosť u dětí od dovršení třináctého do dovršení čtrnáctého roku věku (hrazené očkování dle zákona 48,par.30) **versus u dětí mladších (očkovat lze dle SPC od 9 let věku) nebo starších 13 let – kdy se jedná o nehrazené očkování**

Jaká je proočkovanosť proti pneumokokům u dětí – podle pohlaví, věku (vzhledem k odkládání očkování je důležité, pokud jsou data v kterém věku – zda již ve 2-3 měsících věku, nebo později – např. v 1, 2, 3 apod. letech věku

Jaká je proočkovanosť proti pneumokokům u seniorů nad 65 let věku (plně hrazené očkování dle zákona č. 48, par. 30) - dle pohlaví, dle okresů-krajů, dle věku

Jaká je proočkovanosť proti chřipce u osob s kardio-vaskulárním onemocněním (J20-J25, I30-I51, I70-I79) , s chronickou obstrukční plicní nemocí (J44), s astma bronchiale (J45), s onemocněním ledvin (N17-N19), s diabetes mellitus (E10-E14) (vše hrazeno ze zdrav. pojištění dle zákona 48, par.30)

Umíme? / Neumíme?

Jaká je proočkovanost proti chřipce u pojištěnců umístěných ve zdravotnických zařízeních poskytovatele dlouhodobé lůžkové péče nebo v domovech pro seniory, anebo v domovech pro osoby se zdravotním postižením nebo v domovech se zvláštním režimem (hrazeno ze zdrav. pojištění dle zákona 48, par.30)

Jaká je proočkovanost proti invazivním meningokokovým infekcím, pneumokokovým infekcím, invazivnímu onemocnění vyvolanému původcem Haemophilus influenzae typ b a proti chřipce, a to u pojištěnců s porušenou nebo zaniklou funkcí sleziny (D73,0 a Q89,0) (hrazené ze zdravotního pojištění)

Jaká je proočkovanost proti klíštové encefalitidě u dětí a u dospělých (nehrazené očkování, na které ale pojišťovny přispívají v rámci programů prevence)

Jaká je proočkovanost proti pneumokokům u dospělých do 65 let věku včetně (nehrazené očkování) – dle pohlaví, dle okresů-krajů, dle věku

Otázky položené k této prezentaci

Ústav zdravotnických informací a statistiky České republiky
Institute of Health Information and Statistics of the Czech Republic

Institut biostatistiky a analýz, Lékařská fakulta Masarykovy univerzity
*Institute of Biostatistics and Analyses, Faculty of Medicine of the
Masaryk University*

SPOLEČNÉ ANALYTICKÉ PRACOVNÍŠTĚ

Proočkovanost proti HPV u dětí

Jaká je proočkovanost proti HPV u dětí podle pohlaví (chlapci mají nově hrazeno od 1.1.2018 – do té doby jen za úhradu), podle věku, podle krajů-okresů – jaká je proočkovanost u dětí od dovršení třináctého do dovršení čtrnáctého roku věku (hrazené očkování dle z. 48, par.30)

Záznamy (doklady o vykázané zdravotní péči) vstupující do analýzy jsou identifikovány pomocí **vykázaného ATC kódu J07BM: VAKCÍNY PROTI PAPILOMAVIRU.**

Unikátní vakcinovaní pacienti jsou identifikováni v roce podání první dávky vakcíny; z analýzy je vyřazen rok 2015 (první rok dostupných dat) vzhledem k tomu, že část pacientů identifikovaných v tomto roce zahájila svoji vakcinaci již v předchozím roce 2014 a výsledné počty vakcinovaných pacientů v roce 2015 by tak byly zkreslené.

V období 2016-2017 je vykázan jeden doklad s J07BM u 43.9% pacientů, dva doklady u 54.6% a více než dva doklady u 1.5% pacientů.

Přehled dat NRHZS: celkový počet pacientů s uhrazenou vakcinací proti papilomavirům

62 472 pacientů s
vykázaným J07BM v letech
2016 a 2017

90 pacientů nespňujících podmínku*
pro úhradu vakcinace ze ZP

62 382 pacientů
splňujících podmínku* pro
úhradu vakcinace ze ZP

* LP je hrazen pouze v případě, je-li
očkování zahájeno od dovršení
třináctého do dovršení čtrnáctého
roku věku

36 chlapců ve věku 13 let
v roce 2016

27 chlapců ve věku 13 let
v roce 2017

31 457 dívek ve věku 13
let v roce 2016

*Dalších 12 440 dívek pokračuje v
očkování zahájeném v roce 2015.*

30 862 dívek ve věku 13
let v roce 2017

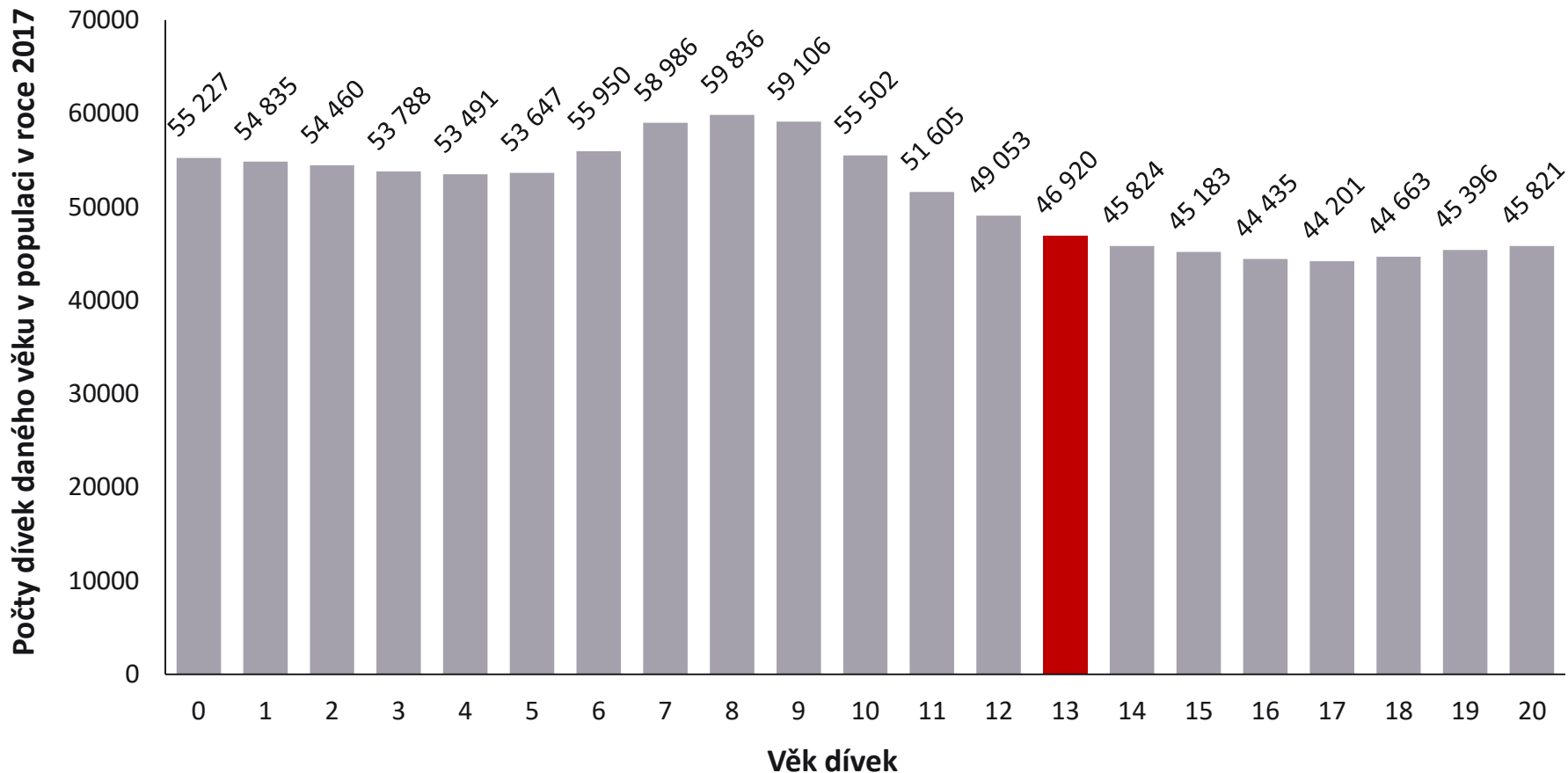
*Dalších 12 065 dívek pokračuje v
očkování zahájeném v roce 2016.*

Detailní analýza byla dále
zaměřena na dívky ve
věku 13 let s očkováním
zahájeným v letech 2016
a 2017 (N = 62 319).

Nízký počet chlapců za roky 2016 a 2017 je vysvětlen faktem, že v tomto období nebyla vakcinace u chlapců ještě hrazena z veřejného zdravotního pojištění.

Velikost populace dívek pro očkování proti HPV

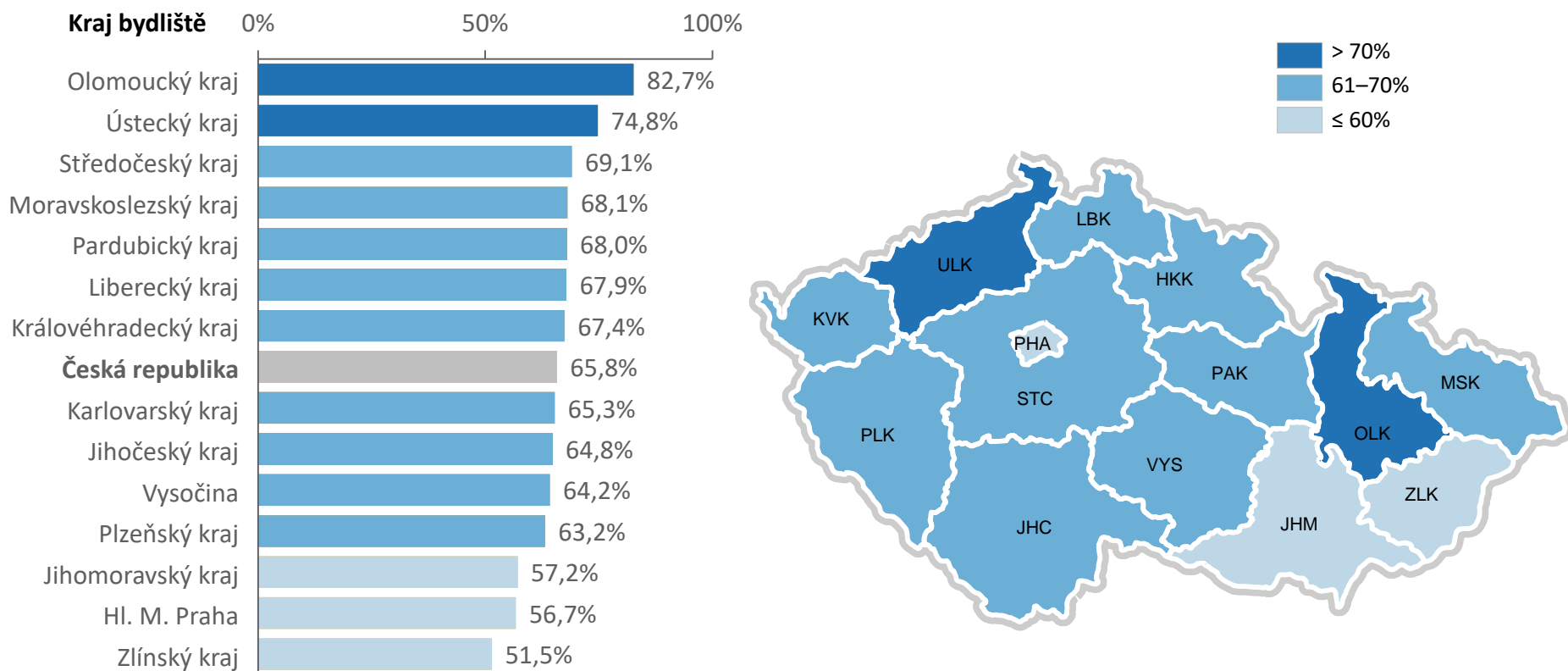
 Dívky splňující podmínky úhrady vakcinace: LP je hrazen pouze v případě, je-li očkování zahájeno od dovršení třináctého do dovršení čtrnáctého roku věku

Podíl vakcinovaných pacientek ve vztahu k velikosti populace (2017)

Zdroj dat: NRHZS 2017; dívky ve věku 13 let, které zahájily vakcinaci proti papilomavirům (J07BM) v roce 2017 (N = 30 862).

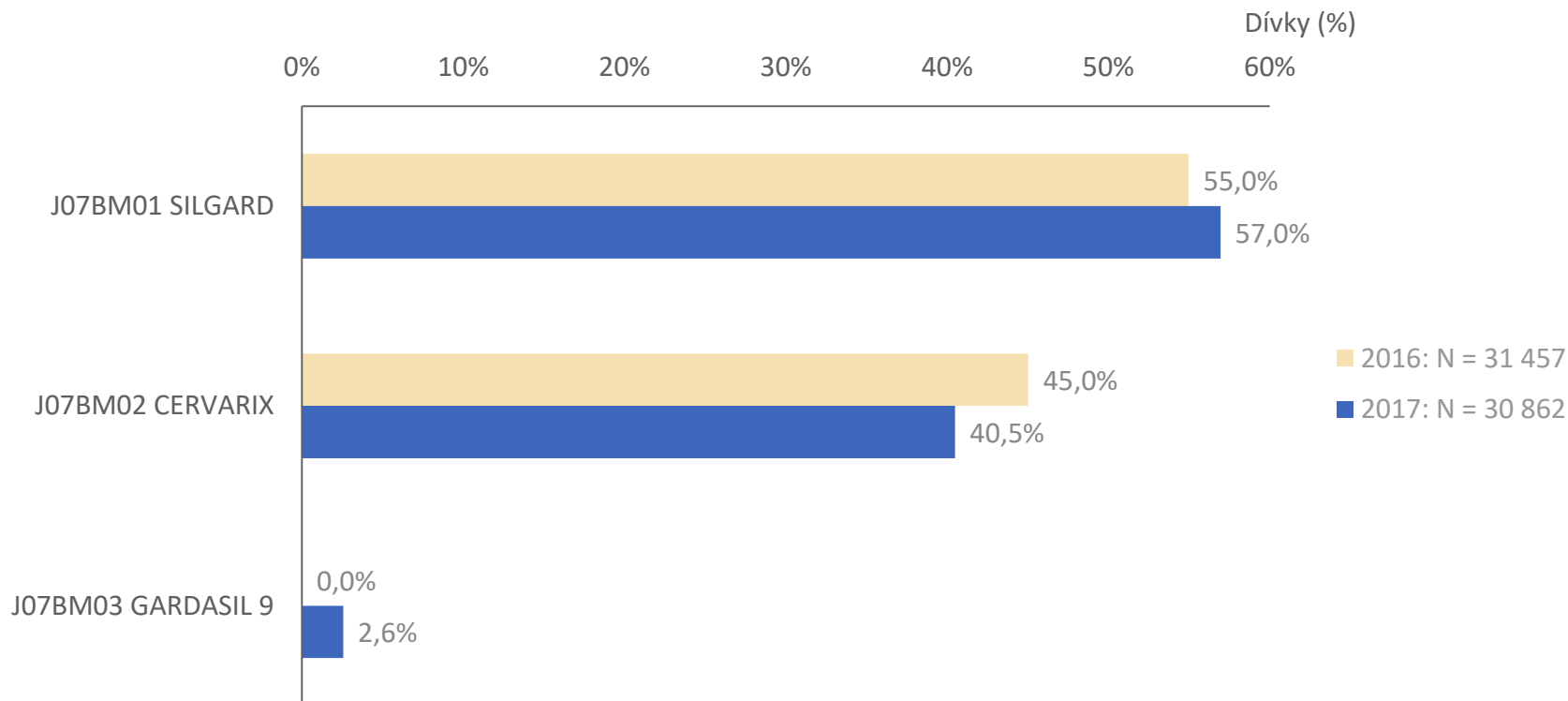
Podíl vakcinovaných pacientek vzhledem k populaci žen ve věku 13 let (%)

Přehled léčivých přípravků použitých pro vakcinaci proti HPV

Zdroj dat: NRHZZ 2016-2017; dívky ve věku 13 let, které zahájily vakcinaci proti papilomavirům (J07BM) v letech 2016 a 2017 (N = 62 319).

Mezi použitými vakcínami převažuje mírně SILGARD (okolo 55%) nad CERVARIXEM (40-45%), v roce 2017 již byl identifikován i GARDASIL 9 (3%). V datech nebyl zaznamenán GARDASIL, pravděpodobně v souvislosti s nepravidelnými dodávkami na trh.

NRHZZ 2016–2017

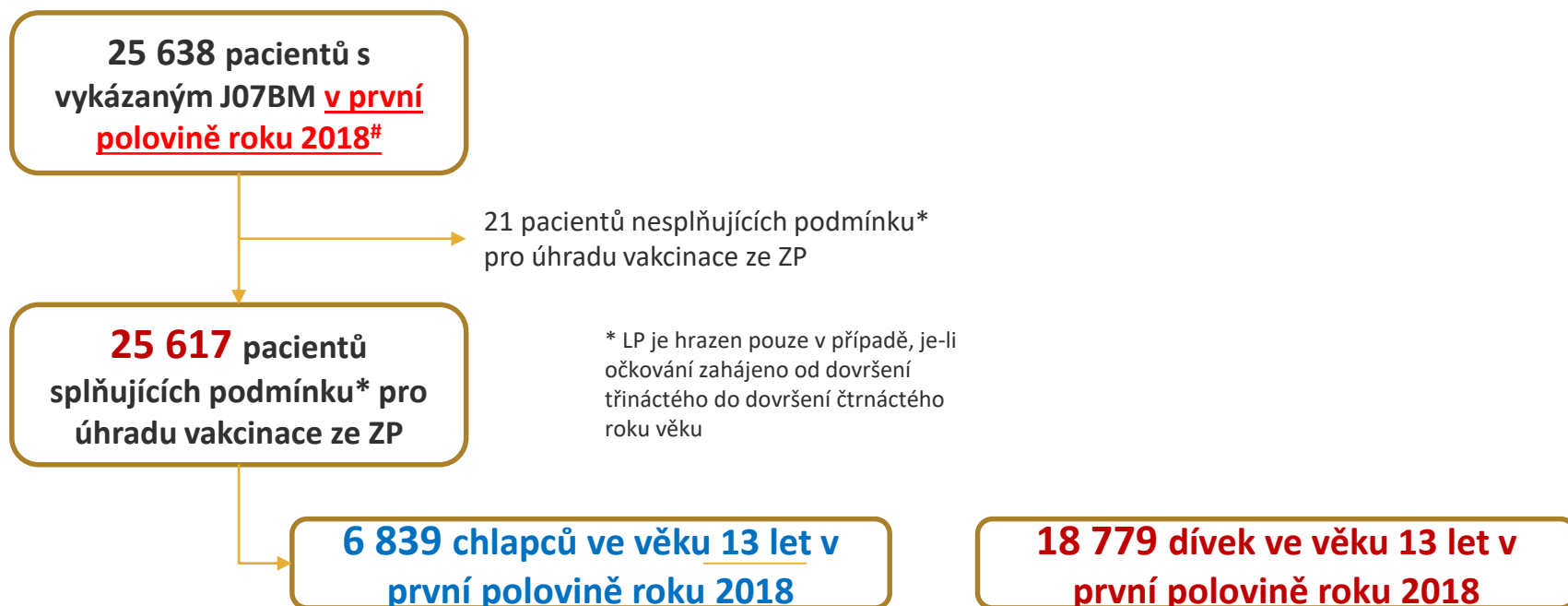

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Aktuálně dostupná data za rok 2018

celkový počet pacientů s uhrazenou vakcinací proti papilomavirům

Data roku 2018 jsou v této chvíli dostupná pouze za první pololetí roku 2018 od 4 zdravotních pojišťoven (v přechodích letech tvoří tyto pojišťovny 71.6% záznamů o očkování proti papilomavirům; tato hodnota je využita k odhadu dat chybějících zdravotních pojišťoven); prezentované výsledky jsou počty vakcinovaných za první pololetí 2018, přičemž pro chybějící zdravotní pojišťovny je použit odhad jejich zastoupení na základě výsledků předchozích let.

Přehled epidemiologie zhoubných nádorů se vztahem k infekcím lidskými papilomaviry (HPV)

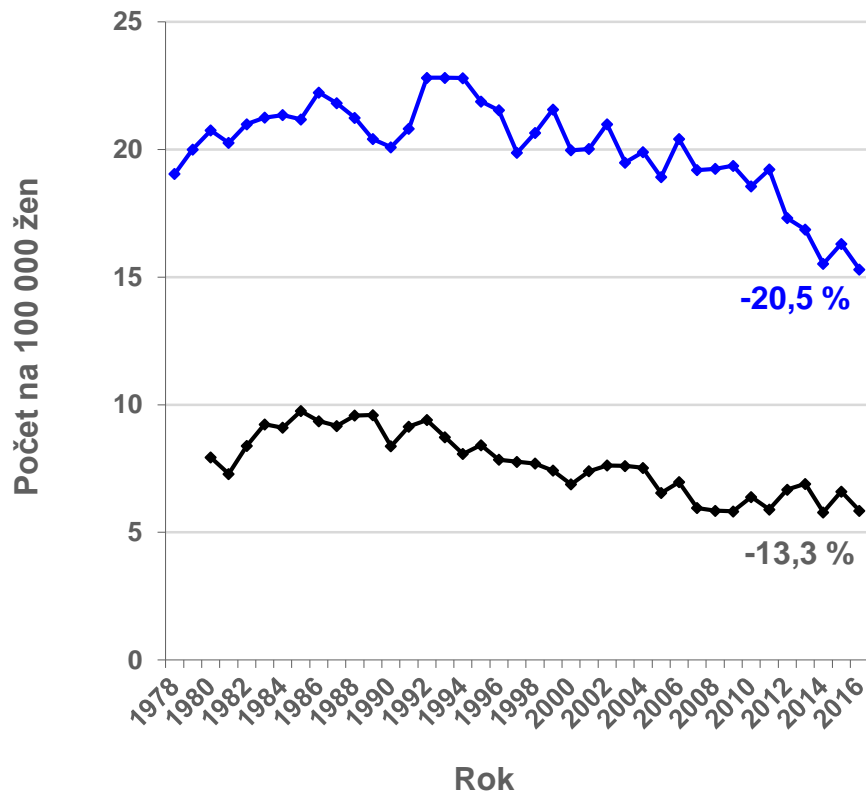
Absolutní počty

	Incidence			Prevalence		
	Průměrný roční počet nově diagnostikovaných onemocnění v letech 2012–2016			Počet osob žijících s novotvarem nebo jeho historií k 31. 12. 2016		
	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy
ZN hrdla děložního (C53)	871	-	871	17 787	-	17 787
ZN vulvy a pochvy (C51, C52)	298	-	298	2 246	-	2 246
ZN řiti a řitního kanálu (C21)	162	56	106	1 068	308	760
ZN pyje (C60)	106	106	-	829	829	-
ZN jazyka a orofaryngu (C01, C02, C04–C06, C09)	1 003	721	282	5 636	3 762	1 874
Celkem	2 440	883	1 557	27 566	4 899	22 667

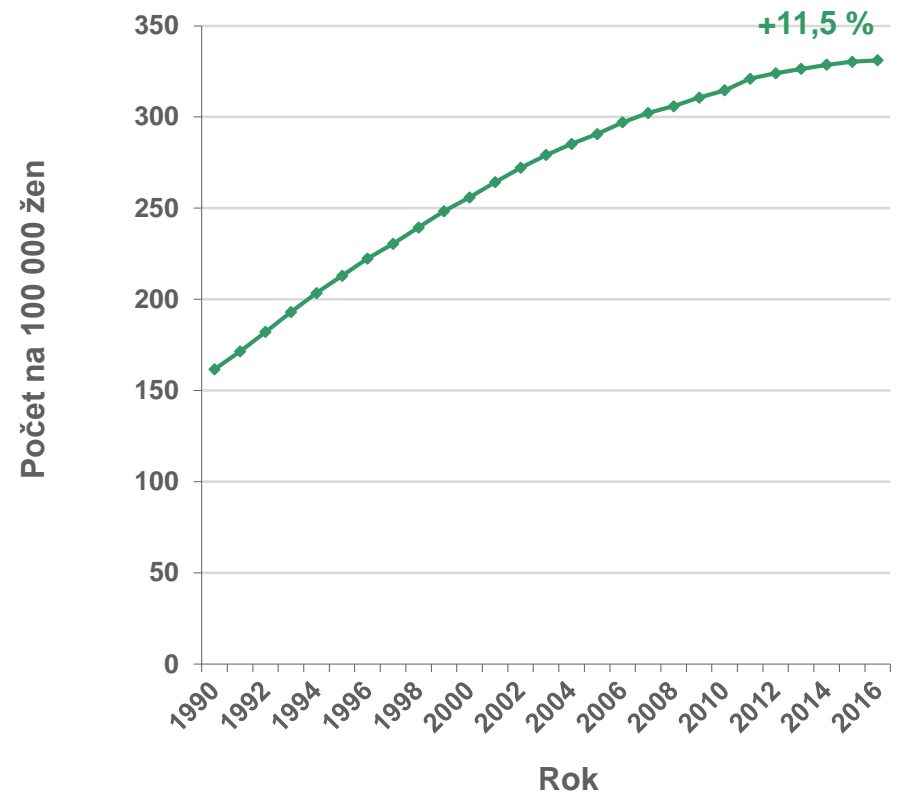
Epidemiologické trendy karcinomu hrdla děložního (C53)

Vývoj incidence a mortality

◆ Incidence   ◆ Mortalita

Vývoj prevalence

%: trend růstu mezi roky 2006–2016

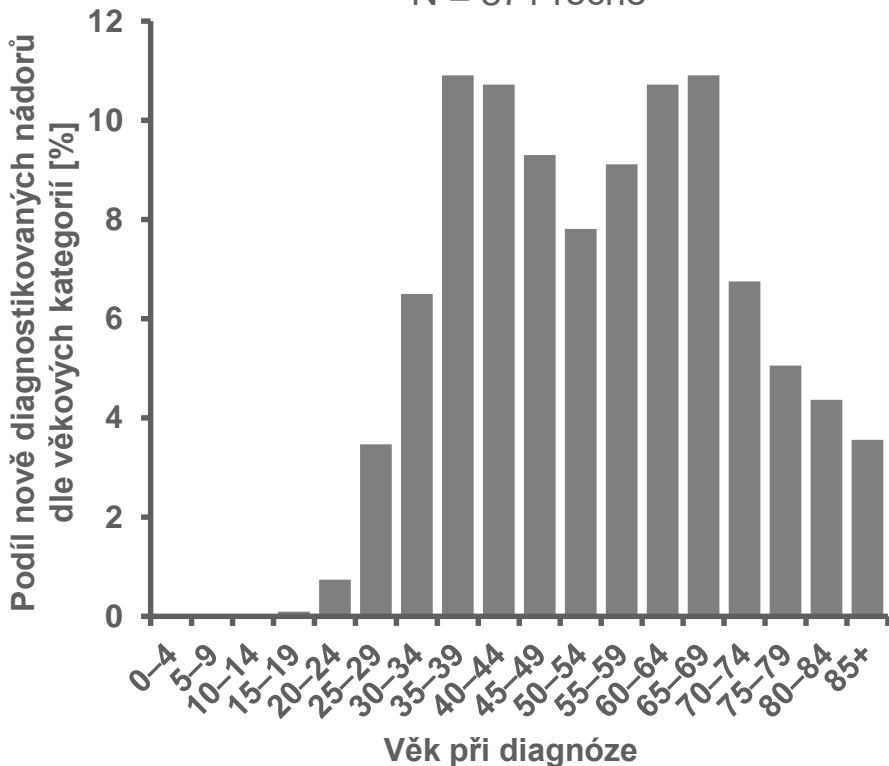
Evropská unie
Evropský sociální fond

Epidemiologické trendy karcinomu hrdla děložního (C53)

Věková struktura (období 2012–2016)

N = 871 ročně

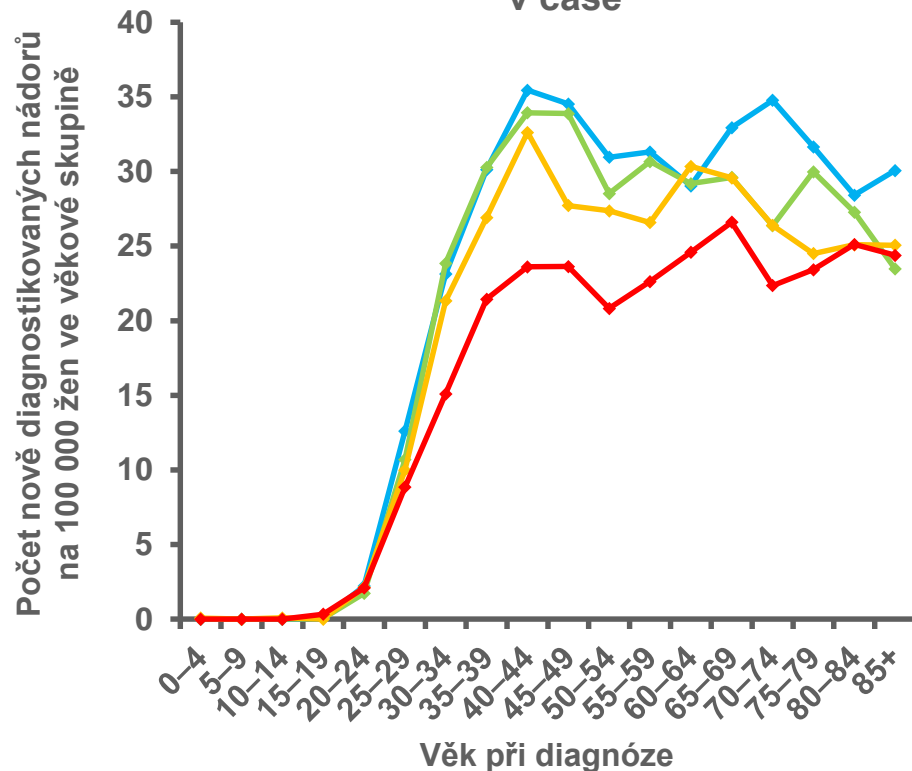

Průměr **55 let**
 Medián **55 let**
 25%–75% kvantil **41–67 let**

	počet ročně	% nově diagnostikovaných
mladší 35 let	94	11 %
mladší 45 let	282	32 %

Vývoj věkově specifická incidence

v čase

Období stanovení diagnózy

- 1997–2001
- 2002–2006
- 2007–2011
- 2012–2016

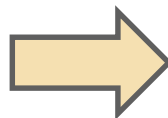
Proočkovanost proti pneumokokům u dětí

Jaká je proočkovanost proti pneumokokům u dětí – podle pohlaví, věku (vzhledem k odkládání očkování je důležité, pokud jsou data v kterém věku – zda již ve 2-3 měsících věku, nebo později – např. v 1, 2, 3 apod. letech věku).

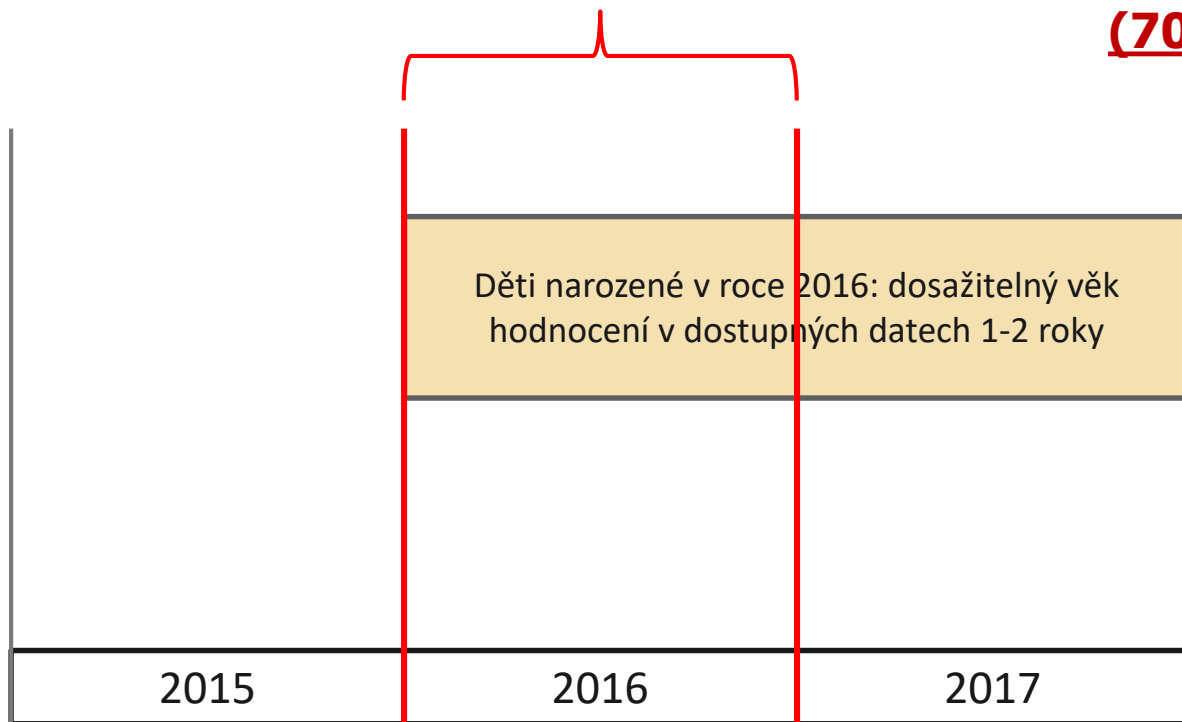
Záznamy (doklady o vykázané zdravotní péči) vstupující do analýzy jsou identifikovány pomocí **vykázaného ATC kódu J07AL02 a J07AL52.**

Metodika: podíl očkovaných v kohortě dětí s minimální délkou sledování alespoň jeden rok narozených v roce 2016

Hodnocení podílu očkovaných v kohortě dětí narozených v roce 2016.

Ze 112 663 dětí narozených v roce 2016 byl ATC kód vakcíny proti pneumokokovým infekcím identifikován u 78 406 dětí **(70,2%)**

Děti narozené v roce 2016 mají délku sledování v dostupných datech minimálně 1 rok.

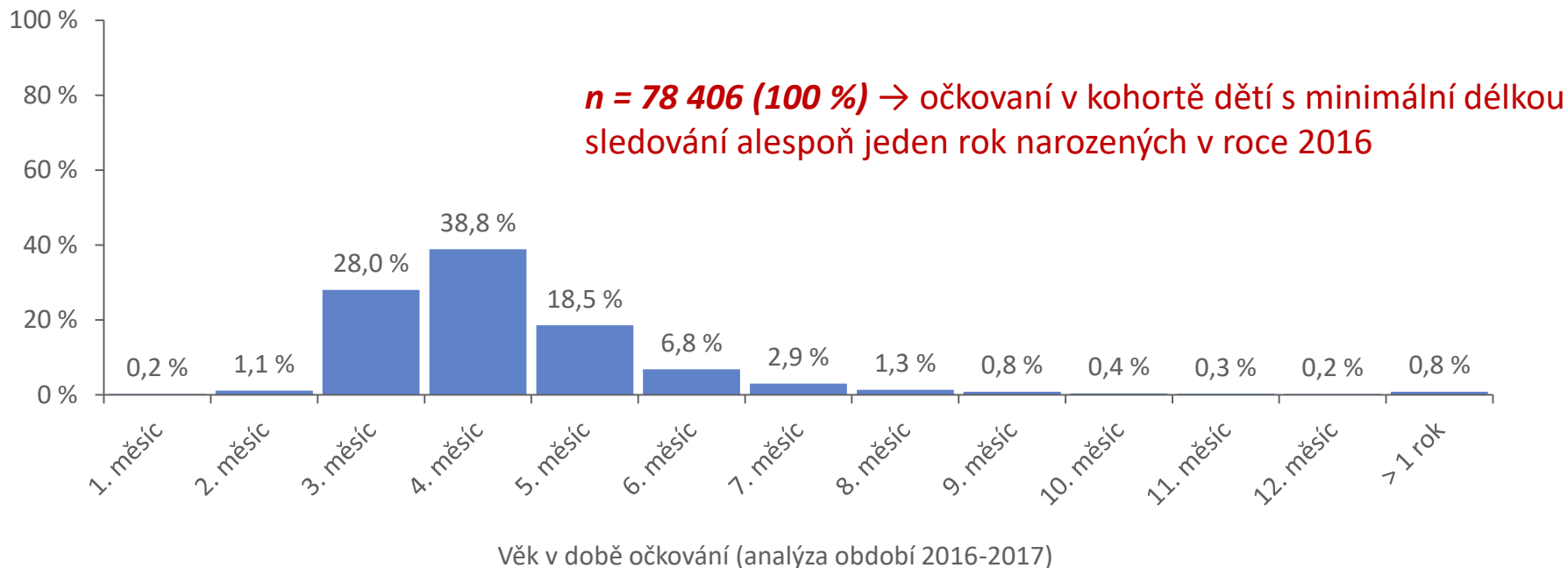
Dostupné časové okno v datech NRHZS

Věk, kdy je dítě poprvé očkovááno proti pneumokokové infekci

Zdroj dat: NRHZS 2016–2017

Měsíc věku dítěte, kdy je zahájeno očkování proti pneumokokové infekci

Očkování proti pneumokokové infekci je u dětí nejčastěji zahájeno ve 3.–5. měsíci života.

Metodika: podíl očkovaných v populaci k 31.12.2017

Hodnocení vychází z předpokladu potvrzeného dalšími analýzami, že převážná většina očkovaných dětí je očkována do jednoho roku života.

Hodnocení podílu očkovaných v populaci ke konci roku 2017

	Děti narozené v roce 2015: věk v době hodnocení 2-3 roky	
	Děti narozené v roce 2016: věk v době hodnocení 1-2 roky	
	!	Děti narozené v roce 2017: věk v době hodnocení méně než 1 rok
2015	2016	2017

Vzhledem k délce časového okna je možné hodnocení proočkovanosti skupiny dětí ve věku 2-3 roky

Vzhledem k délce časového okna je možné hodnocení proočkovanosti skupiny dětí ve věku 1-2 roky

Vzhledem k délce časového okna je hodnocení zkresleno tím, že délku sledování 1 rok mají pouze děti narozené na začátku roku a zbývající děti jsou sledovány kratší dobu; u řady dětí k očkovaní vzhledem k jejich krátké době sledování a nízkému věku ještě nedošlo.

Dostupné časové okno v datech NRHZZ

Proočkovanost proti pneumokokům u seniorů

Jaká je proočkovanost proti pneumokokům u seniorů nad 65 let věku (plně hrazené očkování dle zákona č. 48, par. 30) - dle pohlaví, dle okresů-krajů, dle věku.

Záznamy (doklady o vykázané zdravotní péči) vstupující do analýzy jsou identifikovány pomocí vykázaného ATC kódu J07AL02 a J07AL52.

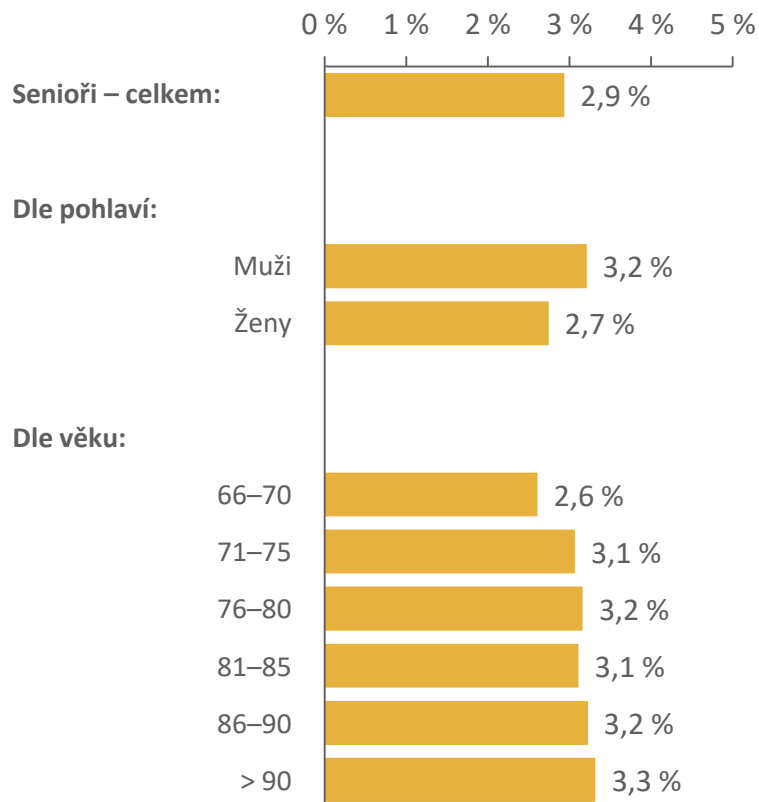
Limitace: Analýza poskytuje informaci o počtu očkovaných v recentním tříletém období 2015–2017 proti pneumokokovým infekcím. Data o počtu osob, které byly očkovány již před rokem 2015 nejsou k dispozici; analýza tak nedává informaci o proočkovanosti populace, protože vakcinace provedené v dřívějším období nejsou v datech zachyceny.

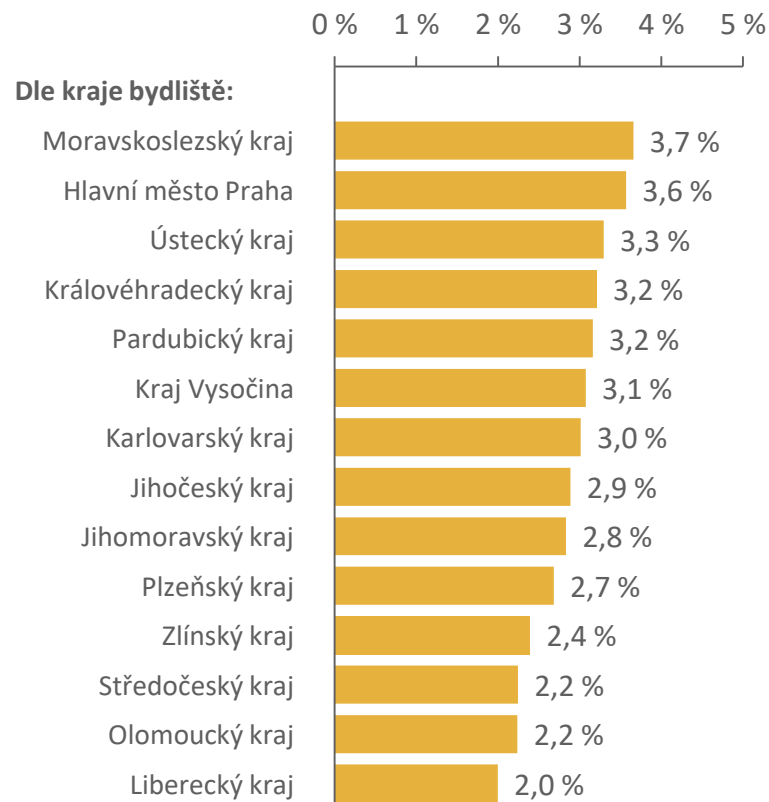
Podíl seniorů (> 65 let) v populaci ČR v roce 2017 očkovaných proti pneumokokové infekci v letech 2015–2017

Zdroj dat: NRHZS 2015–2017; osoby očkované proti pneumokokové infekci v letech 2015–2017 (ATC kód J07AL02, J07AL52)

Podíl seniorů očkovaných v letech 2015–2017
dle pohlaví a věku

Podíl seniorů očkovaných v letech 2015–2017
v jednotlivých krajích

Proočkovanost proti chřipce u osob se sledovaným onemocněním

Jaká je proočkovanost proti chřipce u osob s kardio-vaskulárním onemocněním (J20-J25, I30-I51, I70-I79) , s chronickou obstrukční plicní nemocí (J44), s astma bronchiale (J45), s onemocněním ledvin (N17-N19), s diabetes mellitus (E10-E14) (vše hrazeno ze zdrav. pojištění dle zákona 48, par.30).

Záznamy (doklady o vykázané zdravotní péči) vstupující do analýzy jsou identifikovány pomocí vykázaného ATC kódu J07BB.

Proočkovanost proti chřipce u vybraných onemocnění

Zdroj dat: NRHZS 2015–2017;

osoby s vykázaným onemocněním v daném roce, které byly ve stejném roce očkovány proti chřipce (ATC kód J07BB)

Sledované onemocnění	2015		2016		2017	
	Počet nemocných	Počet (%) očkovaných	Počet nemocných	Počet (%) očkovaných	Počet nemocných	Počet (%) očkovaných
Kardiovaskulární onemocnění (J20–J25, I30–I51, I70–I79)	1 154 095	195 381 (16,9 %)	1 155 466	204 327 (17,7 %)	1 144 694	201 704 (17,6 %)
Chronická obstrukční plicní nemoc (J44)	229 241	39 831 (17,4 %)	227 334	42 795 (18,8 %)	222 523	42 149 (18,9 %)
Astma bronchiale (J45)	502 429	36 318 (7,2 %)	516 360	40 450 (7,8 %)	513 739	41 877 (8,2 %)
Onemocnění ledvin (N17–N19)	129 556	22 764 (17,6 %)	135 636	25 137 (18,5 %)	139 898	25 550 (18,3 %)
Diabetes mellitus (E10–E14)	888 640	142 975 (16,1 %)	909 442	155 201 (17,1 %)	920 144	156 446 (17,0 %)

Proočkovanost u vybraných onemocnění v letech 2015–2017 mírně narůstá, nejvýznamnější zvýšení lze pozorovat u CHOPN (17,4 % -> 18,9 %).

Proočkovanost proti chřipce u osob umístěných ve vybraných zdravotnických zařízeních

Jaká je proočkovanost proti chřipce u pojištěnců umístěných ve zdravotnických zařízeních poskytovatele dlouhodobé lůžkové péče nebo v domovech pro seniory, anebo v domovech pro osoby se zdravotním postižením nebo v domovech se zvláštním režimem (vše hrazeno ze zdrav. pojištění dle zákona 48, par.30).

Záznamy (doklady o vykázané zdravotní péči) vstupující do analýzy jsou identifikovány pomocí vykazaného ATC kódu J07BB.

Proočkovanost proti chřipce ve vybraných zdravotnických zařízeních

Zdroj dat: NRHZS 2015–2017;

osoby umístěné v daném roce ve vybraných ZZ*, které byly ve stejném roce očkovány proti chřipce (ATC kód J07BB)

*Vybraná ZZ: Pojištěnci umístění ve zdravotnických zařízeních (ZZ) poskytovatele dlouhodobé lůžkové péče, v domovech pro seniory, v domovech pro osoby se zdravotním postižením nebo v domovech se zvláštním režimem.

Rok	Počet osob ve vybraných ZZ	Počet (%) očkovaných proti chřipce
2015	137 799	41 150 (29,9 %)
2016	140 742	42 119 (29,9 %)
2017	144 248	42 694 (29,6 %)

Proočkovanost proti chřipce u osob pobývajících ve vybraných ZZ je v letech 2015–2017 stabilní a dosahuje necelých 30 %.

Proočkovanost u osob s porušenou nebo zaniklou funkcí sleziny

Jaká je proočkovanost proti invazivním meningokokovým infekcím, pneumokokovým infekcím, invazivnímu onemocnění vyvolanému původcem *Haemophilus influenzae* typ b a proti chřipce, a to u pojištěnců s porušenou nebo zaniklou funkcí sleziny (D73,0 a Q89,0) (hrazené očkování ze zdravotního pojištění).

Záznamy (doklady o vykázané zdravotní péči) vstupující do analýzy jsou identifikovány pomocí vykázaného ATC J07BB (Očkování proti chřipce), J07AL02, J07AL52 (Očkování proti pneumokokovým infekcím), J07AG01 (Očkování proti *Haemophilus influenzae* typ b), J07AH07, J07AH08, J07AH09 (Očkování proti meningokokovým infekcím).

Limitace: Analýza poskytuje pro očkování s dlouhodobou platností (všechny hodnocené s výjimkou očkování proti chřipce) informaci o počtu očkovaných v recentním tříletém období 2015–2017. Data o počtu osob, které byly očkovány již před rokem 2015 nejsou k dispozici; analýza tak nedává informaci o proočkovanosti populace, protože vakcinace provedené v dřívějším období nejsou v datech zachyceny.

Proočkovanost u osob s porušenou nebo zaniklou funkcí sleziny

Zdroj dat: NRHZS 2015–2017;

osoby s D73, Q89 v populaci ČR v roce 2017 (n = 3 783), které byly v roce 2017 očkovány proti chřipce nebo byly očkovány proti jiným vybraným onemocněním (kromě chřipky) v letech 2015–2017

	<i>Počet (%) očkovaných z celkového počtu osob s poruchou funkce sleziny</i>
<i>Očkování proti chřipce</i> <i>(2017; ATC kód J07BB)</i>	370 (50,5 %)
<i>Očkování proti pneumokokovým infekcím</i> <i>(2015–2017; ATC kód J07AL02, J07AL52)</i>	147 (20,1 %)
<i>Očkování proti Haemophilus influenzae typ b</i> <i>(2015–2017, ATC kód J07AG01)</i>	165 (22,5 %)
<i>Očkování proti meningokokovým infekcím</i> <i>(2015–2017; ATC kód J07AH07, J07AH08, J07AH09)</i>	133 (18,1 %)

V roce 2017 bylo 16,2 % osob s porušenou nebo zaniklou funkcí sleziny očkováno proti chřipce. V recentním tříletém období 2015–2017 bylo očkováno proti pneumokokovým infekcím 12,3 % osob, proti Haemophilus influenzae typu b 5,1 % osob a proti meningokokovým infekcím 4,3 % osob. Data o počtu očkovaných již před rokem 2015 nejsou k dispozici.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Další možnosti sledování očkování v ČR

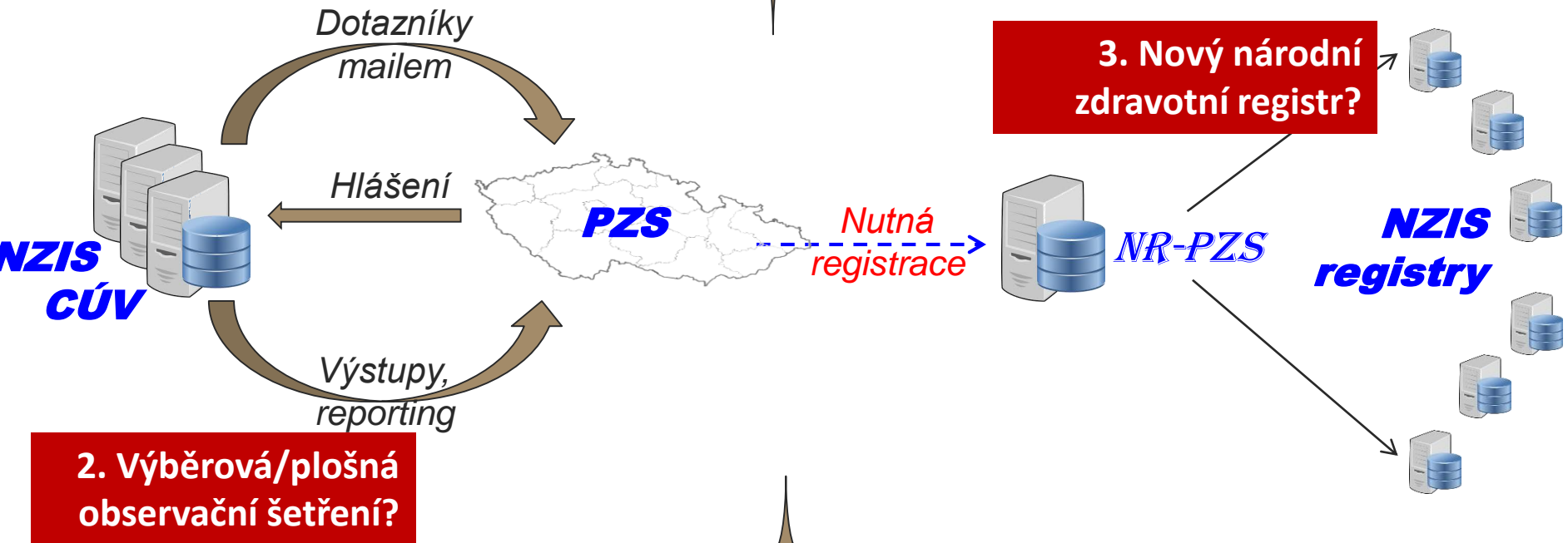
Ústav zdravotnických informací a statistiky České republiky
Institute of Health Information and Statistics of the Czech Republic

Možnosti rekonstruovaného NZIS

NR - ZP

Registrace zdravotnických profesionálů = agendová nadstavba

2. Výběrová/plošná
observační šetření?

„Datové úložiště ZP“ = datová základna resortu

NR - HZS

1. Data z hrazeného zdravotního pojištění

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

DĚKUJI ZA POZORNOST

Ústav zdravotnických informací a statistiky České republiky
Institute of Health Information and Statistics of the Czech Republic